

اداره خانه

باب عالی جاده سنده دائره مخصوصه

آبونه سرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، التي
آیلغی (۳۵) غروشدور. ممالك اجنبيه ده
سنه لکی (۱۷)، التي آیلغی (۹) فرانقادر.
[ایضاها: نسخہ سی الی پاره، التي
آیلغی بر جلد، هر جلد ۲۶ نسخہ در.]

اخطارات

§ آبونه بدلی پشیندر.
§ آدرس تبدیلنده قرق پاره لک
پول کوندرملی در.
§ مسلک موافق آثار مع المصنویه
قبول اولنور. درج ایدیلمه یازیلر
اعاده اولونماز.

کتابخانه

۱۳۳۰

دینی، علمی، ادبی، سیاسی هفته لک مجموعه اسلامیه در

والله يهدي من يشاء الى صراط مستقيم

صاحب و مدیر مسئول: ح. اشرف اديب

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

عدد ۲۴۹

۱۴ رجب شریف ۱۳۳۱

پنجشنبه

۶ حزيران ۱۳۲۹

جلد ۱۰

اخطارات

رساله مزدن آلدیغی کوسترملک شرطیله
بتون یازیلر هر هالکی بر غزته طرفندن
اقتباس اولونه بیلیر.

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولسی و آبونه صره نومروسنی محتوی
بولونمسی؛

§

ممالك اجنبيه ایچون آبونه اولانلرک
آدرس لرینک فرانسزجه سی ده یازلمسی؛

§

پاره کوندردلکی زمان نه یه دائر اولدیغینک
واضحاً بیلدیرلمسی رجا اولنور.

آنره یعنی اسمنه ایمان ایدنلره اولاد الله اولقلغه صلاحیت ویردی . بونلرک تولدی دخی نه قانندن ونه تن ارادتندن (اولایوب) آنجق اللهدن ایدی .
قرآن کریمده دییورکه : « من آمن منهم بالله واليوم الآخر
وعمل صالحاً فلهم اجرهم عند ربهم ولا خوف عليهم ولا هم يحزنون » (آنلردن
هرکیم الله و یوم قیامت ایمان حقیقی ایله اینانور و صالح ایشلر یاپارسه
آنلرک اجر و مشوباتی ر بربنک نزد مغنویسنددر ، آنلر ایچون بر
خوف و حزن یوقدر .)

نصل خطیب افندی ! قورقوب طور دیغکز خوف و حزنندن قورتلوق
ایسترمیسکز اشبوشرائطی یرینه کتوریکز « ولاتقولوا ثلثة » (اشخاص
الوهیت اوچدر دیهیکز) « انتوا خیراً لکم » (آرتق حقیقت کون
کبی آنکاردر . تثلیث فکرینه نهایت و یریکز . بوسزک ایچون ده ا
خیرلودر .) « انما الله واحد سبحانه ان یكون له ولد » (الله اله
واحددر ، ولد صاحب اولمقدن مزهدر) « له ما فی السموات وما فی الارض »
(بتون کوکلرده ویرده اولانلر آنک ملکیکدر .)

خطیب افندی ! باق ، قرآن کریمده نه بیوریور :

« وسارعوا الى مغفرة من ربكم وجنة عرضها السماوات والارض
اعدت للمتقين » (ربکزک مغفرت و جنته نائلیت ایچون شتاب ایدیکز ؛
اول جنتکه عرضی سماوات و ارض قدر اولوب متقیلر ایچون حاضر -
لنشددر .) « فاقم وجهك للدين القيم من قبل ان ياتي يوم لا مرد له
من الله » (ورودینه اللهک اراده سی تعلق ایتمکله ردینه امکان اولمیان
یوم قیامت کلزدن اول یوزیکی دین مستقیمه طوغری جویر) « وانیوا
الى ربکم واسلموا له من قبل ان یأتیکم العذاب ثم لاتنصرون » (سزه
عذاب الهی واصل اولمادن اول الله توبه و رجوع ایدیکز ، صکره
کیسه دن نصرت کوره مزسکز .)

ای عزیز آرقداشلر ! شو آیات جلیله بناء بزده سزه کندی
کلامکزی توجیه ایدرک دیرزکه :

« آکا ایمان ایدوب غضب آتیدن قورتلوق ایسته مزسکز ، آکا ایمان
شمیدن ایمان ایدیکز . مقول زمان بوکونددر . فقط یارین یوم حسابدر . »
اما بونصیحتی قبول ایتمزسه کز سزه صـوـک سوبلیه جکمز شی
شودر : « لکم دینکم ولی دین . »

محمود اسعد

کدک پاشا : ۲۱ مایس

فلسفه

اسلامده فن و فلسفه

مؤسسات فیه دره خسته خانلر

بکن نسخه دن مابعد

مصرده بمبارستانلر . — مصر مؤسسات صحیه سی بعض خصوصده
شام و بغداد خسته خانه لرندن تمایز ایدیوردی . مصرده ؛ بغداد و شامده

بنی بلا واسطه کندی یدینک ایله خلق ایتمکمی ، بنی جنتده اسکان
ایلمکمی ، سنک رحمتک غضبک سبقت ایتمش دکلیدر ؟ « دیه مناجات ایتمکله
« اوت ! اوله دره » دیه خطاب عزت وارد اولدی ، بعده « یارب ! بن
توبه و رجوع ایدرسه مننه جنته عودت ایلمی یم ؟ » طرزنده استرحام
ایدرک بوکا مقابلده « نعم » جوابی آلدی . بوکا کوره آدمک تلقی
ابتدیکی کلمات خلیفه طرفندن الله تعالی یه قارشو ایدیلن عهد انسانیه
و مواثیق آدمیه و مناجات ربانیه در .

« یاخود دها زیاده تعزیه و سلامته نائل اوله سکز و غلغی اوکرنیدیکز کبی
دواء و علاجی دخی اوکرنه سکز دیو ظلم طرفنی کوستردیکمز مثلاً و سزه حکایه نک
بارلاق طرفنی دخی خبر و یرمک ایستدک . »
ایشته بزمده بوقدر تفصیلاته کیریشمکدن مقصدمن سزه منشأ
خطاکزی کوسترمک ایدی . انسانک احسن تقوی ضایع ایتمه رک
نفسی تربیه ایله نفس مطمئنه درجه سنه ایصال ایده بیلرسی و عباد صالحین
زمره سنه و جنات عالییه داخل اولمسی ایچون لازم کلن تدابیری خبر
و یرمک ایستدک . اما سزینه « الله بردر ، یوق اوچدر » دیه فکریکزی
یورمقدن و از کچمه یه جک ایتمسکز ؛ بزده مشهور بر سوز وارددر :
کندی دوشن آغلاماز .

« حضرت آدم واسطه سیله جنتدن طرد اولنوب هر نوع بلا و مصیبتیه هدف
اولدق . »

خیر ایکی کوزم ! کندیکی بهوده یره یورمه . جنتدن طردیکز
مقتضای حکمت ایدی ؛ ذاتاً دنیاده یشامق اوزره یارادلمش ایدیکز .
او دوچار اولدیفکز بلایا و مصائب نه آدمنددر ، نه سندندر ، نه ده
بندن ؛ هپسی اوننددر . اکر ایستسه ایدی ، دارنیم اولان جنتده
آدمه اوله امر ایتمزدی ؛ دنیایه کلکمز مقدر اولدیفندن بویولده سینی
اعداد ایلدی . اونک سنتی اوله در . « بر شی یا یق ایسترسه سینی ده
حاضرلار . ایش حافظ شیرازینک دیدیکدر . آنک یاپدیغه
تسلیمیتدن بشقه چاره یوقدر . اما سن بوکاراضی اولیه جق ایتمش سین
« کرتونمی پسندی تغییر کن قضارا » .
« و لکن حضرت مسیح واسطه سیله جنت نیمه کیدر و حیات ابدیه نائل
اولورز . »

ا کر مسیح حقیقینک سوبلیکی سوزلره رعایت ایده یدیکز بنده بوکا
احتمال و یرردم . لکن بو طوتدیغکز طریقک اورایه ایصال ایده جکنه
هیچ احتمال و یره مم .

« حضرت آدم واسطه سیله کناهی حالده دنیایه کدک ایسه ده حضرت مسیح
واسطه سیله اللهدن ایکنجی بر تولده طوغارز . یعنی الله بزده طبیعت جدیدده
وصلحه خلق ایدر . »

الله سزی دها ابتدای خلق تکزده صلاح و فساد مستعد اوله رق
یاراتمش و بعده ایکی جهتن بر بنی اختیار و ترجیح صلاحیتی کندی
ایکزه و یرمشدر . معرفت فساد اولان میلکزی اولدیروب صلاحه
اولان میلکزه قوت و یرمکدر . بونده ده سهیکزی صرف ایله برابر
توفیق الهییه مترقب اولمکز لازم کلور .

« انجیل شریفده بیوریورکه : آما هرکیم آنی (یعنی مسیحی) قبول ایتمیسه

اعطا اولنوردی . سلطان قلاوون ، خسته خانه اتصائنده برده طیه مکتبی انشا ایتشدی .)

بیمارستان منصوری صوک زمانلره قدر پایداری اولمشدی . اون سکنجی عصرک نهایتلرینه طوغری نابولون بوناپارت اداره سنده فرانسرل مصری استیلا ایتدکاری زمان بیمارستان منصوری داخلنده مجانیدن ماعدا الی دز زیاده خسته بولمش اولدقلرینی فرانسه مورخلری قید و تذکار ایتدکده درلر .

ممالیک چرا کسندن (ملک مؤید) ده ۸۲۱ تاریخنده مصرده (بیمارستان مؤیدی) یی تاسیس و انشا ایتشد .

مصر حقنده کی تدقیقات واقفانه سیله مشهر موسیوزومار (Jomard) وقتیه مصرده اسلاملر طرفندن آریجه قادینلره مخصوص برطاقم خسته خانه لرده تاسیس ایدلمش اولدیغنی بیان ایدیور . مصرده ؛ تعداد ایتدیگر بویوک خسته خانه لردن باشقه ؛ کوچوک مقیاسده دها برچوق بیمارستانلر تاسیس ایدلمش اولدیغنی محققات تاریخیه دندر .

مکه و مدینه بیمارستانلری . — مکه مکرمه دها اوچنجی عصرده منتظم خسته خانه لر تاسیس ایدلمش اولدیغنی بعض آثار تاریخیه دن آکلاشله قدردر . قطب الدین حنفی مکه تاریخنده دیور که : (هجرت نبویه نك ۸۱۶ تاریخنده (شریف حسن) اوچنجی عصرده خلیفه مستنصر طرفندن مکه ده انشا و تاسیس ایدلمش اولان خسته خانه یی یکی باشند تعمیر واحیا ایدره ک فقرا و خستگانک تامین احتیاجاتی ایچون ایجاب ایدن وارداتی تخصیص ایتشد . شریف حسن بیمارستانه کیده جک فقرای مرضانک تمامیه کسب افاقت ایدنجیه قدر خسته خانه ده قالملرینی و بونلرک مصارفاتندن قاله جق وارداتک فقرایه توزیعینی امر ایتشدی .) . قطب الدینک شو افاده سندن مکه ده دها اوچنجی عصر هجریده مکمل برخسته خانه انشا ایدلمش اولدیغنی صورت قطعیه ده آکلاشیلور .

مدینه منوره ده دخی برطاقم خسته خانه لر بولندیغنی خلیفه مقتدر زماننده وزیر علی بن عیسی نك امریه مشاهیر اطبادن ابوعثمان دمشقی ، ثابت بن قره ، سنان بن ثابت کی ذواتک مدینه و مکه بیمارستانلرینه نظارته مأمور ایدلمش اولملرندن استدلال اوله بیلور .

مغرب اقصى و اندلسه مؤسسات صحیه . — مدنیت اسلامیه نك شانلی دورلرنده آفریقای شمالینک جزائر وفاس طرفلرنده بیه برطاقم مؤسسات صحیه بولندیغنی تاریخک تحت اعترافنده در .

لئون آفریکن Léon Africain فاسده وقتیه متعدد خسته خانه و ایستخانلر بولندیغنی کی مجانینه مخصوص ده آریجه بیمار خانه لر تاسیس ایدلمش اولدیغنی روایت ایدیور . قازیری (Casiri) ده عینی اعترافاتی سرد ایتدکن باشقه ، محمد بن قاسمک اون دردنجی عصر میلادینک اورته لرینه طوغری مراکش خسته خانه سی سر طبابتده بولندیغنی ده علاوه ایتدکده در .

اندلس مؤسسات صحیه سی حقنده — مع التاسف — امید ایدلرکی

اولدیغنی کی خسته خانه لر طبابتده مستخدم اودرجه چوق و مشهور هکیملر کوریه میور . مصرده ، طبای مشهوره ، بالخاصه تدایر و انضباط صحیه به نظارته مأمور اوله رق عادتاً مفتشک و طیفه سنی ایفا ایتشاردر . فن طب ، مصرده سریع و دواملی برترقی به مظهر اولمش و آلتنجی عصرده شرقک اک بارلاق واک زیاده ششمه دار مرکز طبابتی قاهره اولمشدر . دها اون اوچنجی عصر هجریده مصرده بر خسته خانه تاسیس ایدلمشدی .

۲۵۹ تاریخنده احمد بن طولون ۶۰,۰۰۰ دینار صرفیه قاهره ده برخسته خانه تاسیس و مجانین و فقرایه تخصیص ایتشدی . احمد هر هفته بو خسته خانه یی زیارت و خسته لره ک تدای و تغذیه سنه اعتنا ایدیلوب ایدلمدیکنی بالذات تقش ایدردی . اندلس لی محمد بن عبدون مصره کلدیکی زمان بر قاج سنه قاهره بیمارستانلرنده طبابتده بولمشدی . دها صوکره مصرده مؤسسات صحیه نك عددی تراید ایتشد . موجود خسته خانه لر آره سنده الک مشهوری (بیمارستان ناصری) ایدی . بیمارستان عتیق نامیه ده شهرت بولان بو خسته خانه عالمک اکمبجل سیالردن اولان (صلاح الدین ایوبی) طرفندن تاسیس ایدلمشدی . دردنجی عصرک اواسطنه طوغری ملوک 'خشیدایندن (کافور الحصى) قاهره ده کندی نامه نسبتله (بیمارستان کافوری) یی تاسیس و انشا ایتشدی . مصر قطعیه سی سر طبابتنه تعیین ایدلمش اولان (ابن زبیر) بیمارستان ناصری ده امراض عینه طبابتله موظف ایدی . بووظیفه ابن زبیردن صوکره بر آراقده مورخ شهر ابن ابی اصییمه نك عموجه سنه تودیع ایدلمشد . ابراهیم بن موسی قاهره خسته خانه لردن برینک خدمت طبابتی ایفا ایدیور . (ابوالحجاج یوسف) ایسه کمال صفتیه دیگر بر بیمارستانه دوام ایدردی . مصر طبابتی میاننده امراض عینه متخصصلرینک بالنسبه یک چوق مقدارده اولمسندن ، اووقلرده ده مصرده کوز خسته قلملرینک یک زیاده اولدیغنی استدلال ایده بیلر .

ممالک بحریه دن (ملک منصور قلاوون) ۶۸۳ تاریخنده قاهره ده (شارع النحاسین) ده مشهور (بیمارستان منصوری) یی تاسیس ایتشد . مقریزی بو خسته خانه دن بحث ایدرکن دیور که : (اولجه بیمارستان منصوری به بالکز مجانین قبول ایدیلردی . بالاآخره هر نوع خسته لره قبولنه مساعده ایدلمشد . هر خسته لغه مخصوص آریجه خصوصی سالونلر و متخصص طبیلر آیرلمشدی . بیمارستانک وارداتی یک زنکین اولدیغندن خسته لره هر تورلو احتیاجاتی مکملاً تامین ایدلمکله برابر طبای مداومه ده بولبول معاشلر و یریه بیلوردی . اویقو اوویه میان خسته لر ایچون آریجه بر سالون آیرلمش اولوب بورایه مأمور ایدیلن موسیقی شناسلر ، حکایه کولر خسته لری اکاندیر مکله موظف ایدیلر . تمامیه شفایاب اولان کیمسه لره خسته خانه دن چیقارکن بشرلیرا قدر بر مبلغ و یرمک مشروط ایدی . بوباره ، هنوز حال تقاهنده و محتاج استراحت بولنان خسته نك ، چیقارچقمز تامین معیشت ضرورنیله آغیر و یورجی ایشلر ایفا سنه مجبور اوله سنه میدان بر اقامق کی بر فکر عالی به مبنی

عبادت در، بونك ایچون دركه مفسرین عظام حضراتی «ان الذين تدعون من دون الله عباد أمثالكم»، «نل اندعوا من دون الله مالا ينفعنا ولا يضرنا»، «وان المساجد لله فلا تدعوا مع الله أحدا» کی آیات قرآنیه ده کی دعاظرینی، (عبادت) ایله تفسیر ایتمکده متفق، مجتمع درلر. حدیث مشهوردهده «الدعاء مخ العبادة» بیورلمش در.

دعائک اصل معناسی، علی الاطلاق، یاخود مطلوب منه اولان ذاتک استعلاسی ملاحظه ایله برابر چاغیرمق و طلب ایتک در. اوت، دعائک معنای اصلیی بر کیمسه دن بر شی طلب ایتک در؛ ایسترسه اوکیمسه نك استعلاسی ملاحظه ایتسون، ایسترسه ایتسون! بوطلب وندا ایله برابر، برده اوداته تنظیمی ملاحظه، اسباب ظاهره نك وراسنده اكا مخصوص برسلطنت غیبیه اولدیغنی اعتقاد ایدر، یاخود چالیشمق ایله اله ایدمک ممکن اولمیان برشی ایسترسه اوزمان — دعاقدن چیقارمق — عبادت اولور.

ایسترسه دعا ایتدیکی ذاتک لذاته سلطنت غیبیه، قوه قاهره به مالک اولدیغنی اعتقاد ایتسون؛ ایسترسه کندیسیله اله آره سنده تقریه واسطه اولدیغندن طولانی اوسلطته مالک اولدیغنی اعتقاد ایتسون؛ بونده فرق یوق در. مادام که اونك یچون برسلطنت غیبیه اعتقاد ایدیور، اوکا ایدیلن دعاده عبادت در. چونکه (عبادت)، — یوقاریده سویلیدیکمز کی — قلبک معبود ایچون بر عظمت حس ایلینندن نشئت ایدن تذلل و خضوعک اقصای غایتی در.

قرآن کریمدن، لغتدن متبادر اولدیغنی وجهله بوکا «توسل»، «استشفاع» کی بشقه ناملر ویرلمسی ده بونی عبادت معناسندن چیقارماز. چونکه اعتبار حقیقه در؛ یوقسه اسمله، اصطلاحاته، وسوس و خیالاته دکل در. شوراسی محقق درکه: شرکک بونوعی، یالکز الله ایمانی اولان کیمسه لرده بولنور: «وما یؤمن اکثرهم بالله الا وهم مشرکون» بو آیتک اهل کتاب حقنده نازل اولدیغنی سویلینلر اولدیغنی کی بشقه لری حقنده نازل اولدیغنه قائل اولانلرده واردر. مع مافیه بلا تردد دیه ییلر زکه: اهل کتابه بوعتقاد، کندیلری ایله اختلاط ایتدکری و ثیلردن سرایت ایتمش در. لکن اونلر و ثیلردن سرایت ایدن بوعقیده یی تأویل ایدره رک دینلرینک ظواهرینه تطبیق ایتدیلر؛ ذاتاً کتابلرندهده بوعقیده یی او قشار یوللو بعض آیات متشابهه کسک اولمیدیغندن تعقیب ایتدکری یولک صحتی اونلر ایداده استدلال ایدیورلردی: «اتخذوا احبارهم و رهبانهم ارباباً من دون الله»

اوله اعتقاد ایدیورلردی که: احبار و رهبان، لله ایله کندیلری آره سنده واسطه در؛ کندیلر الله یقین قیله جق، یامش اولدقلى فناقلى ستر ایدرک اللهک فضل و احسانی بول بول آقیده جق اولان اونلردر؛ الله، او احبار و رهبان واسطه سیله کندیلرندن هر تورلو عقوبتی دفع ایدرک نعم مالا تحصایه غرق ایدر؛ دینه، معیشته عاثل هر نه ایسترلرسه اسباب شرعیه و طبعیه سته هیج توسل ایتسه لر بیله یالکز اونلرک واسطه اولمسیله بول بول باغشلار.

قدر معلومات ایدیتمک ممکن اوله میور. هر حاله اندلسک شانلی دورلرنده آثار مدنیته نك کافه سته دائرانشا اولنان مؤسسات و مبانی عااله آره سنده بر جوق ده بیمارستانلر بولندیغنه قناعت ایتک ایجاب ایدر. طبابت اسلامییه حقنده کی تدقیقات عمیق سیله عالم اسلامی کندیسنه منتدار براقش اولان دو قنور (لوسیه ن) اسکوریال کتبخانه سنده الینه کچیرمش اولدیغنی برکتابه استناداً، اندلس ده وقتیه بر جوق مؤسسات صحیه بولندیغنه قانع اولدیغنی اعتراف ایتمکده در.

سلطنت اسلامییه نك ادوار ششمه دارنده تأسیس ایدلمش اولان بو خسته خانه لر، صوک درجه منتظم وصحی اولدقلى کی نظافتلرینه ده درجه نه یاده اعتنا ایدیلردی. خسته خانه یه مراجعت ایدن خستگانک دین و مذهبلری اصلاً نظر اعتباره آلمز. بلا تفریق جنس و مذهب هر کس قبول اولنوردی. اطبا، یانلرنده خسته باقیجاری بولندیغنی حاله، خسته لری طولاشیر و ایجاب ایدن علاجلری بالذات ویرلردی. بیمارستانلرده هر خسته لق ایچون آیریمجه برصالون بولنوردی. مشاهیر اطبا، فن طب و فن صیدیه دائر اولان درس لرینی اکثریا بیمارستانلر داخلنده کی درس خانه لرده اعطا ایدر و تطبیقات عملیه یی ده بالفعل کویسترلردی.

(ابن خلکان) ایله (تراجم الحکما) مؤلفنک ویردکری معلوماتدن، اسلاملرک داهها اوزمانلرده بیله بوکونکی سیار خسته خانه لر طرزنده دوه و قاطرله نقل اولنور برنوع خسته خانه لر تأسیس ایتمش اولدقلى آکلاشیدور. سیار خسته خانه لرک شرف اختراعی ترکله عاثلدر. فی الحقیقه ایران سلجوقیلرندن (سلطان محمود بن ملک شاه) ک اوردو. لرنده عسکری سیار خسته خانه لر بولندیردینی تاریخک ضبط ایتمش اولدیغنی حقایق مثبته دن در.

م. شمس الدین

عقائد اسلامییه

۲۷ — عبادت نرور؟

بوندن اولکی مقاله ده جناب اللهک خلق و ایجاد خصوصنده شریک و نظیری اولمادیغنی جهته عبادتک ده یالکز کندیسنه مقصور اولاجغنی سوبله مش، حقیقت اولارق عبادت لفظنک نه کی افعال و حرکاته اطلاق اولنه بیله جکنی ده ایضاح ایتمش دک.

عبادت ایچون یک چوق صورتلر واردر: بونلردن اک مشهور اولانی، یک زیاده تعمم ایدنه ده دعادرکه: اسباب مکتسبه یه مخالف اولدیغنی جهته کندیسنه وصول متعذر، یاخود متعسر اولان برطاقم حاجتک قضا اولنسنی ایستمک صورتیه یاپیلان شیلردر.

اوت، اسباب ظاهره یه توسل ایتهدن، یاخود اسباب ظاهره ایله اله کلسی ممکن اولمیان برطاقم حاجتک قضا اولنسنی طلبنده بولنمق ده